

קורות חיים – ד"ר אריאל פיקאר

נתונים אישיים

שם בעברית: אריאל פיקאר

בלועזית: Ariel Picard

השכלה אקדמית

תואר ראשון	בר אילן, המחלקה לתלמוד	תשנ"ח
תואר שני	בר אילן, התכנית לפרשנות	תש"ס
תואר שלישי	בר אילן, התכנית לפרשנות	תשס"ד

נושא עבודת הדוקטורט: "פסיקתו של הרב עובדיה יוסף לנוכח תמורות הזמן"
שם המנחה: פרופ' אבי שגיא, ופרופ' צבי זוהר

השכלה נוספת

תשנ"ה (1995): סמיכה לרבנות מטעם הרבנות הראשית לישראל
תשמ"ז - תש"ן (1987-1990): תעודת מורה מוסמך בכיר, מכללת יעקב הרצוג,
תשמ"ד-תשנ"ב (1983-1992): לימודים תורניים גבוהים, ישיבת הר עציון - אלון שבות

מלגות ופרסים

מלגת התכנית לפרשנות ותרבות לשנת תשנ"ט ושנת תשס"א
מלגת קרן שופף לדוקטורט לשנת תשס"ד
מלגות מרכז רפפורט לחקר ההתבוללות וחיזוק החינוכיות היהודית לשנים תשס"א – תשס"ד

תחומי התמחות מדעיים

תלמוד, מדרש ואגדה, תולדות הספרות הרבנית, פילוסופיה של ההלכה והיבטים סוציולוגיים ואנתרופולוגיים של הספרות ההלכתית.

עבודה

- החל מתשע"ה - חבר סגל פנים של הפקולטה למשפטים, הקריה האקדמית אונו
- החל מתש"ע (2010) – מנהל חינוכי, תכנית בארי במכון הרטמן
- תשס"ח-תש"ע (2008-2010) – מנהל המרכז לחינוך במכון שלום הרטמן וחבר הנהלת המכון
- תשס"ח (2008) – הוראת קורס באוניברסיטת בר אילן, לימודים בין תחומיים - התכנית לפרשנות.
- תשס"ז-תשס"ח (2007-2008) – מנהל שותף של תכנית "חדרים" - בית מדרש לסטודנטים במכון שלום הרטמן.
- תשס"ז (2007) – מרכז אקדמי של המכון ללימודים מתקדמים במכון שלום הרטמן.
- החל מתשס"ד (2004) – חבר סגל ההוראה של מכון שלום הרטמן בירושלים,
- החל מתשס"ב- עמית מחקר במכון ללימודים מתקדמים במכון הרטמן
- תשס"ב – תשס"ו (2002-2006) – מורה במרכז יעקב הרצוג ללימודי יהדות – עין צורים
- תשנ"ט – תשס"א (1998-2001) – ר"מ בישיבת הקיבוץ הדתי במעלה גלבוץ.
- תשנ"ה – תשס"א (1996-2001) – רב הקיבוץ הדתי שלוחות, מורה במדרשת עין הנציב
- תשנ"ב - תשנ"ד (1993-1995) – שליחות חינוכית באנגליה
- תש"ן-תשנ"ב (1990-1992) – הוראת יהדות בתיכון לבנות נווה חנה - גוש עציון

רשימת פרסומים: אריאל פיקאר

ספרים

- לראות את הקולות – מסורת יצירה ופרשנות ביהדות, הוצאת ידיעות אחרונות (התקבל לפרסום)
- הלכה בעולם חדש – שיח רבני בחברה מודרנית, הוצאת מכון שלום הרטמן, ירושלים תשע"ב
- משנתו של הרב עובדיה יוסף בעידן של תמורות – חקר ההלכה וביקורת תרבות, הוצאת אוניברסיטת בר אילן, רמת גן תשס"ז

פרסומים במתן שפיטות

- "מחזיר העטרה: הרב עובדיה יוסף", בתוך: בנימין בראון וניסים לאון (עורכים), הגדולים: אישים שעיצבו את פני היהדות החרדית בישראל, מכון ון ליר (בשיפוט)
- "דמותה של השבת בפסיקה הקונסרבטיבית בארצות הברית", (התקבל לפרסום, קובץ בהוצאת מכון ון ליר)
- "השיח ההלכתי ביהדות הרפורמית: נישואים הומוסקסואליים כמקרה בוחן", בתוך: אבינועם רוזנק (עורך), היהדות הרפורמית: הגות, תרבות וחברה, מכון ון ליר והוצאת הקיבוץ המאוחד, תל-אביב 2014, עמ' 213-227.
- "מ'היתר המכירה' ל'אוצר הארץ' – תמורות ביחסה של הצינונות הדתית לשמיטה ולמדינה", בתוך: בנימין בראון, מנחם לורברבוים, אבינועם רוזנק, ידידיה שטרן (עורכים), על דעת הקהל: דת ופוליטיקה בהגות היהודית, ספר היובל לכבוד פרופ' אביעזר רביצקי, המכון הישראלי לדמוקרטיה ומרכז זלמן שזר, ירושלים תשע"ב, עמ' 943 – 963.
- "According to the Law of Moses and Israel", The Essence of Marriage According to the Halachic Decisors of the Twentieth Century: Civil Marriage as a Test Case", *Democratic Culture*, Vol. 12 (2011), pp.141-195.
- "שיקולים מטה-הלכתיים ביחס לשימוש בטכנולוגיה בשבת", בתוך: אבינועם רוזנק (עורך), הלכה, מטה-הלכה ופילוסופיה: עיון רב תחומי, הוצאת מאגנס, ירושלים תשע"א, עמ' 122 – 150.
- "הוראת יהדות במערכת החינוך הישראלית", אלפיים, 34 (תש"ע 2009), עמ' 148 – 158.
- "כדת משה וישראל" מהות הנישואין בעיניהם של פוסקי ההלכה במאה העשרים: הנישואין האזרחיים כמקרה מבחן", תרבות דמוקרטית, 12 (תש"ע 2009), עמ' 207 – 245.
- "מעמד הנכרי במדינת ישראל בפסיקת רבני הצינונות הדתית" ראשית, 1 (תשס"ט), עמ' 187 – 208.
- "יהא חלקי בין המתקנים על יסודות ההלכה..." - הצעתו של הרב עוזיאל לתקנת עגונות", בתוך: צבי זוהר (עורך), הרב עוזיאל ובני זמנו, ירושלים תשס"ט, עמ' 230 – 253.
- "פסיקתו של הרב עובדיה יוסף בהלכות נדה: ביקורת תרבות" בתוך: אביעזר רביצקי ואבינועם רוזנק (עורכים), עיונים חדשים בפילוסופיה של ההלכה, ירושלים תשס"ח, עמ' 453 – 490.
- "להוסיף ללכת בדרך ההלכה" – תפקידו וסמכותו של הפוסק כפרשן וכיוצר", בתוך: אבי שגיא וצבי זוהר (עורכים), יהדות של חיים – עיונים ביצירתו ההגותית – הלכתית של הרב חיים דוד הלוי, מכון שלום הרטמן, ירושלים תשס"ז, עמ' 235 – 254.
- הרב עובדיה יוסף בהתמודדות עם "דור החופש והדרור", בתוך: אביעזר רביצקי (עורך), ש"ס: היבטים תרבותיים ורעיוניים, מרכז יצחק רבין לחקר ישראל, פתח תקוה תשס"ו, עמ' 228 – 283.
- "לובשות בגדי פריצות ושוקדות על המודרניות לשמור ארחות פריז (פריץ)": פסיקתו של הרב עובדיה יוסף לנוכח השינויים באורחות הלבוש, בתוך: א' שגיא ונ' אילן (עורכים), תרבות יהודית בעין הסערה, עין צורים תשס"ב, עמ' 592 - 622
- הפסיקה ההלכתית בת ימנו והתמודדותה עם בעיית ההתבוללות, מרכז רפפורט אוניברסיטת בר אילן, רמת גן תשס"ג

בקורת ספרים בכתבי עת

- "הלכות ניסים" (על ספרו של עזגד גולד, על הנסים ועל הטבע, אוניברסיטת בר-אילן תשע"ה), מוסף שבת מקור ראשון, גליון 910, שבת פרשת וארא, כה טבת תשע"ה, 16.2015, עמ' 20.
- "צא מן הבועה" (על: עמנואל לוינס, 'הזמן והאחר', הקיבוץ המאוחד 2014), מוסף שבת, מקור ראשון, גליון 884, פרשת מטות תשע"ד, 18.7.2014, עמ' 19.
- "עורג אל מעבר לעצמו" - על ספרו של רון מרגולין, הדת הפנימית – פנומנולוגיה של חיי הדת הפנימיים והשתקפותם במקורות היהדות, הוצאת אוניברסיטת בר אילן ומכון שלום הרטמן, תשע"ב. פורסם במוסף 'שבת' של מקור ראשון, גליון פרשת שמיני 21.3.2014 יט אדר ב תשע"ד, עמ' 13
- "אופקי עבר והווה ביהדות זמננו: על ספרו של א' שגיא, אתגר השיבה אל המסורת, אקדמות, טו' (תשס"ה), עמ' 261 – 269
- "בין יהדות לפוסטמודרניזם" (על ספרה של גילי זיוון, דת ללא אשליה), דעות 25 (שבט תשס"ו) עמ' 30-31

הרצאות בכנסים מדעיים

- "הלנו אתה עם לצרינו? גבולות הקהילה על-פי פסיקתו של הרב עובדיה יוסף", כנס רוח בספיר 1, 18.3.2014
- "אחריות חברתית ופסיקה הלכתית – דרכו של הרב עובדיה יוסף", כנס מכון ירושלים לחקר ישראל בנושא: תנועת ש"ס והיהדות החרדית-ספרדית עם תום עידן הרב עובדיה יוסף, ירושלים, 9 לינואר 2014
- "נישואין כהלכה-האם אפשר גם אחרת?", על נחיצות רכיב הקניין בנישואין הלכתיים, כנס מרכז רקמן, אוניברסיטת בר אילן 12.6.2013
- "תפיסת היהדות כתרבות והשלכותיה החינוכיות", בחיפוש אחר הנשגב: החוויה הדתית בעולם מחולק, הכנס ה 9 של פורום ספיר לדיון וחקר תרבות, 22.5.2013
- "מנישואי בעלות וקניין לנישואי ברית: נישואי ברית כאפשרות הלכתית ושוויונית", תפיסות חדשות של מגדר, אהבה והמשפחה היהודית, מכון ון ליר, 26.12.2012
- "תנאי בנישואין – הצעתו של הרב עוזיאל והפולמוס סביבה", הכנס השנתי הראשון לענייני הלכה ודיני משפחה, אוניברסיטת בר-אילן, הפקולטה למשפטים, מרכז רקמן לקידום מעמד האשה, 16.5.2012
- "דמותה של השבת בפסיקה הקונסרבטיבית בארצות הברית", הכנס הבינלאומי על היהדות הקונסרבטיבית: הלכה, תרבות וסוציולוגיה, מכון ון ליר, 30.12.2009
- "הרב עוזיאל והמאבק נגד הרפורמים והקונסרבטיבים", חכמי הספרדים בישראל: מפתחות להסתגרות – ובחזרה?, מכון ון ליר, 21.12.2009
- "חקר חכמי המזרח: עיון ביקורת", הקונגרס העולמי החמישה-עשר למדעי היהדות, האוניברסיטה העברית, 5.8.2009
- "נישואין אזרחיים כאופציה הלכתית ושוויונית", הכנס השני בנושא "שיח ומגדר בישראל" אוניברסיטת בר אילן, 3.2.2009
- "השיח ההלכתי בתנועה הרפורמית: נישואי הומוסקסואלים כמקרה מבחן", הכנס הבינלאומי על היהדות הרפורמית, מכון ון ליר, ירושלים 24-25 בדצמבר 2007
- "קנוניזציה ומשטור ההלכה בפסיקתו של הרב עובדיה יוסף", כנס בינלאומי בנושא: סמכות רוחנית – מאבקים על כח תרבותי בהגות היהודית, המרכז הבינלאומי למחשבת ישראל על שם גולדשטיין-גורן, אוניברסיטת בן גוריון בנגב, 28-30 במאי 2007
- "האידיאולוגיה של חקר ההלכה" הכנס השלישי לפילוסופיה של ההלכה, מכון ון ליר והחוג למחשבת ישראל באוניברסיטה העברית, ירושלים 12.12.2006
- "Rabbi Ovadia Yosef - From Jerusalem to Cairo and back" in: "Modern Orthodoxy 1940-1970", University of Scranton, June 13-15 2006.
- "השבת: ניתוח ההלכה לאור קלוד לוי שטראוס", כנס בנושא: ההלכה והפילוסופיה של ההלכה, האוניברסיטה העברית, החוג למחשבת ישראל, ירושלים, 5.1.2005

- "The Academic World in Relationship with the Jewish Community", in: The Mozes S. Schupf Fellowship Program and The Departmental Seminar of The department of Talmud, Bar Ilan University, 5.1.2004
- "הרב עוזיאל כמתקן תקנות לטובת הנשים", כנס בנושא: מורשתו ההלכתית, הרעיונית והציבורית של הרב בן ציון מאיר חי עוזיאל זצ"ל, הפקולטה למשפטים באוניברסיטת בר אילן ומכון שלום הרטמן, אוקטובר 2003
- "פילוסופיה של ההלכה לאור פסיקתו של הרב עובדיה יוסף", כנס בנושא "פילוסופיה של ההלכה", החוג למחשבת ישראל, האוניברסיטה העברית, נובמבר 2002
- "הערכה ובדיקה מחודשת של גישות הלכתיות כלפי יהודים מתבוללים", הכנס הבינלאומי השנתי השני – רבנים ואתגר ההתבוללות: גישות היסטוריות ועכשוויות, מרכז רפפורט לחקר ההתבוללות ולחיזוק החינוך היהודית, הפקולטה למדעי היהדות, אוניברסיטת בר אילן, 23-24.6.2003
- "מסורתיות מזרחית (שאינה הלכתית) והשתקפותה בפסיקתו של הרב עובדיה יוסף", כנס בנושא "חינוך ואוריינטליזם של יהודים מזרחיים בישראל ובתפוצות, אוניברסיטת בר גוריון, מאי 2002
- "כפי העת וכפי הזמן" – השינוי באורחות הלבוש ומשמעותו להלכה בפסיקתו של הרב עובדיה הדאיה", כנס בנושא: חכמי הספרדים ועדות המזרח במדינת ישראל, המכון לחקר הציונות, הפקולטה למדעי הרוח, אוניברסיטת תל אביב, 13.2.2002
- "להוסיף ללכת בדרך ההלכה" – תפקידו וסמכותו של הפוסק כפרשן וכיוצר", הכנס בינלאומי בנושא: הרב חיים דוד הלוי זצ"ל – הלכה והגות, מכון שלום הרטמן והפקולטה למשפטים באוניברסיטת בר אילן, 23-24.2.200

פרסומים אחרים

- "אתגרי החינוך היהודי פלורליסטי", בתוך: בין השמשות - יהדות ישראלית – חינוך ויצירה, מכון הרטמן ירושלים, כרך ב, תשע"ה, עמ' 13-20
- "לצאת מן הקבעוץ", דעות, גליון 65 (ניסן-אייר תשע"ד), עמ' 14-16
- "חינוך יהודי-ישראלי", בתוך: איילון אדלשטיין ואריאל פיקאר (עורכים), בין השמשות: יהדות ישראלית – חינוך ויצירה, מכון הרטמן ירושלים 2013, עמ' 13 – 24.
- Freedom, Liberty and Rabbi Ovadia Yosef", HAVRUTA, Vol. 1 No. 2 (Fall " 2008), pp.56-67
- "אחרית דבר" לספר: הרב יצחק אייזיק הלוי הרצוג, נוכרים במדינה יהודית, הוצאת ראובן מס, ירושלים תשס"ט.
- "אחרית דבר" לספר: הרב שלמה גורן, עגונות דקר, הוצאת ראובן מס, ירושלים תשס"ח.
- עריכת הספר (יחד עם הדס אחיטוב), לקראת שבת - קריאות אישיות בפרשת השבוע, מרכז יעקב הרצוג, עין צורים תשס"ו
- תרומת איברים – חשיבותה של תרומת איברים על פי ההלכה, בהוצאת מרכז מוזאיקה, ירושלים תשס"ה
- "טבעת מן הכלה לחתן בסוף טקס החופה", תחומין כ' (תש"ס), עמ' 311 - 317
- "הצעה לסדר-קווי מתאר ראשוניים לשיטת לימוד", מעגלים ב' עלון ישיבת מעלה גלבוץ (סיון תשנ"ט), עמ' 9 - 15
- "הכשרת כלים במכונת הדחה", תחומין י"ט (תשנ"ט) עמ' 303 - 308
- "קריאת המגילה ע"י אשה לפני נשים", תחומין י"ח (תשנ"ח), עמ' 361 - 368
- "קווים לדמותו של המורה בישראל", ממעין מחולה גליון 6 (ניסן תשנ"ח), עמ' 231 - 234
- "טבילת כלים חשמליים" ממעין מחולה, עלון ישיבת ההסדר שדמות מחולה, גליון 5 (אלול תשנ"ז), עמ' 191 - 198
- "שיקול הדעת המוסרי כגורם בפסיקת הלכה", משלב ל"א, עלון ישיבת הקבה"ד בעין צורים (סיון תשנ"ז) עמ' 45 - 65

פרסומים בעתונות

- "אלוהים בשפת אדם", מוסף 'שבת', מקור ראשון, גליון 848, פרשת ויצא תשע"ד, 8.11.2013
- "אלטרנטיבה לישראליות החילונית" (על הרב עובדיה יוסף), מוסף שבת, מקור ראשון, 11.10.2013
- "שנא את השקר" (על הרב פרופ' דוד הרטמן), מוסף שבת מקור ראשון, 15.2.2013
- "דרושים: תלמידי חכמים אמיצים - האם ההלכה יכולה להוביל תיקון חברתי?", עמודים, תמוז-אב תשע"ב, עמ' 21-23.
- "יהדות כתרבות", פורסם במוסף מיוחד של 'הארץ', יהדות כתרבות - היופי שבחילוניות, עמ' 34-35, 20.12.2011
- "תפילה ללא אל", ידיעות אחרונות, 4.10.2011, עמ' 21.
- "תפילה לאני" [על ספרו של אבי שגיא, פצועי תפילה], מוסף שבת של מקור ראשון, גליון 728, פרשת מטות, כ' תמוז תשע"א, 22.7.11, עמ' 19-20
- "על מקומה של הלכה ביהדות המודרנית", מוסף פסח של מקור ראשון, 18.4.2011, עמ' 20-21
- "מי מפחד מנישואין אזרחיים?", דרשני 2 (סתיו 2010), עמ' 60 - 65.
- "הלכה מזרחית - הרהורים ביקורתיים" דעות 49 (חשון תשע"א), עמ' 16 - 17.
- "להתבגר מן הרבנות", דעות 47 (סיון תש"ע), עמ' 9 - 10.
- "השמיטה כמדבקה", דעות 33 (אלול תשס"ז), עמ' 5 - 8.
- "האבל עשה את שלו", דעות, 21 (אייר תשס"ה) עמ' 4-5
- "יחס יהודי למהגרי עבודה", במעגלי צדק, 5 (ניסן תשס"ה) עמ' 12 - 15
- "האנשים השקופים - על המחויבות המוסרית של החברה הישראלית לעובדים הזרים שבתוכה", דעות עמודים, גליון 12 (טבת תשס"ב), עמ' 4 - 5
- "הרהורים על תפקידו ומעמדו של הרב בקהילה" עמודים בטאון הקיבוץ הדתי (ניסן תשס"א (650) 16) עמ' 17 - 21
- "הצעה לסדר יום", ארץ אחרת (תשרי תשס"א), עמ' 65 - 68
- "להלכה ולא למעשה", הצופה, יב ניסן תשנ"ח
- "הפוסקים פסקו מלכת", מימד, גליון 10 (תשרי תשנ"ז) עמ' 26 - 28

ערכים אנציקלופדיים

- הערכים: הרב עובדיה יוסף; הרב בן ציון מאיר חי עוזיאל; הרב יוסף חיים - באנציקלופדיה Jewish Women